UCHWAŁA NR XXXII/688/21
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 4 marca 2021 r.

w sprawie nadania placowi położonemu na terenie miasta Katowice nazwy "Skwer Tytusa Chałubińskiego"

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 6 i 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.),

Rada Miasta Katowice
uchwala:

§ 1. 1. Nadać nazwę "Skwer Tytusa Chałubińskiego" placowi położonemu w Katowicach u zbiegu ulic: Medyków i Tadeusza Zarańskiego.

2. Plac, o którym mowa w ust. 1 usytuowany jest na działkach nr 1/3, 6/1 i 7/14 karta mapy 90 obręb Ligota będących własnością Miasta Katowice. Jego usytuowanie ilustruje szkic sytuacyjny, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

3. Biogram patrona placu stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXII/688/21
Rady Miasta Katowice
z dnia 4 marca 2021 r.

SKWER TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXXII/688/21

Rady Miasta Katowice

z dnia 4 marca 2021 r.

Tytus Chałubiński - lekarz, przyrodnik, działacz społeczny, jeden z prekursorów taternictwa, odkrywca klimatycznych walorów Zakopanego.

Urodził się 29 XII 1820 roku w Radomiu. Po ukończeniu szkoły elementarnej i gimnazjum w Radomiu rozpoczął studia lekarskie w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie, a po zamknięciu uczelni w 1840 roku studia przyrodnicze w Dorpacie. Następnie kontynuował studia medyczne w Würzburgu, uzyskując dyplom doktora w 1844 roku. W 1845 roku podjął pracę w Szpitalu Ewangelickim w Warszawie, a od 1855 roku był tam lekarzem naczelnym. W 1848 roku wziął udział w powstaniu na Węgrzech, gdzie kierował ambulansem polowym. W 1859 roku objął katedrę terapii szczegółowej i klinikę chorób wewnętrznych w Warszawskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej. W latach 60. XIX wieku brał udział w tworzeniu Szkoły Głównej Warszawskiej, został profesorem Wydziału Lekarskiego tej uczelni, przekształconej w 1869 r. w Uniwersytet Warszawski. W 1871 roku za odmowę prowadzenia wykładów w języku rosyjskim został przez władze carskie zdymisjonowany. Zajął się działalnością kliniczną oraz praktyką lekarską. Do jego pacjentów należeli m.in. Helena Modrzejewska, Ignacy Jan Paderewski, Bolesław Prus, Stanisław Ignacy Witkiewicz.

Angażował się w działalność społeczną. Został powołany do Tymczasowej Rady Miasta w Warszawie w 1861 roku, brał aktywny udział w reformie szkół średnich, domagając się odpowiedniego traktowania nauk przyrodniczych w procesie edukacji. Należał do współzałożycieli utworzonej w 1881 roku Kasy im. Józefa Mianowskiego, największej i najważniejszej polskiej organizacji naukowej w zaborze rosyjskim, a następnie do 1886 r. pełnił funkcję jej pierwszego prezesa.

Obok działalności lekarskiej Chałubiński rozwijał inne pasje. Od 1846 roku był członkiem Królewskiego Towarzystwa Botanicznego w Ratyzbonie. Kolekcjonował minerały, przeprowadzał doświadczenia chemiczne, przede wszystkim jednak pasjonował się Tatrami, w których bywał od 1852 roku. W 1873 roku pomógł stłumić epidemię cholery na Podhalu. Zyskał przy tym wielki szacunek górali i na dobre związał się z tym regionem. Stał się wielkim orędownikiem badań przyrody tatrzańskiej i góralskiej kultury. Organizował liczne wycieczki w góry, często wielodniowe, również wyznaczając nowe przejścia. Ogromnie przyczynił się do rozwoju taternictwa. Odkrył lecznicze właściwości Zakopanego i stał się pionierem na ziemiach polskich klimatycznego leczenia gruźlicy płuc. Prowadził działalność edukacyjną wśród górali m.in. z zakresu higieny oraz rolnictwa. Był jednym z założycieli Szkoły Snycerskiej (późniejszej Szkoły Przemysłu Drzewnego) w Zakopanem, a także przyczynił się do powstania tam Szkoły Koronkarskiej. Był współzałożycielem Towarzystwa Tatrzańskiego w 1884 roku oraz Muzeum Tatrzańskiego w 1889 roku, któremu przekazał kolekcję minerałów oraz okazów tatrzańskiej flory.

Od 1887 roku na stałe mieszkał w Zakopanem. Tam zmarł 4 XI 1889 roku i został pochowany na cmentarzu na Pęksowym Brzyzku.

Opracowała: Joanna Tofilska

Muzeum Historii Katowic